

FINANSTILSYNET

THE FINANCIAL SUPERVISORY
AUTHORITY OF NORWAY

Norske banker

Likviditet og soliditet

4. kvartal 2015

DATO:
17.03.2016

Innhold

1	LIKVIDITETSRISIKO	6
1.1	Situasjonen i penge- og kapitalmarkedene	6
1.2	Likviditetsreserve	7
1.2.1	Total-LCR.....	7
1.2.2	LCR i norske kroner og andre signifikante valutaer.....	8
1.3	Stabil finansiering	9
1.3.1	Likviditetsindikator 1	9
1.3.2	Net Stable Funding Ratio (NSFR).....	10
2	SOLIDITET	12
2.1	Kapitaldekning	12
2.2	Uvektet kjernekapitaldekning.....	15

Innledning

Rapporteringskravene etter CRD IV ble gjort gjeldende for alle norske kredittinstitusjoner og verdipapirforetak fra og med 1. juli 2014. Det er i rapporten gjort en oppsummering og vurdering av hovedstørrelser på soliditet, uvektet kjernekapitalandel (leverage ratio), likviditetsbuffer (Liquidity Coverage Ratio (LCR)) og langsiktig finansiering (Net Stable Funding Ratio (NSFR)). Utviklingen vises for tre grupper av banker, store banker (DNB Bank, Nordea Bank Norge, SR-Bank, Sparebanken Vest, SpareBank 1 SMN, Sparebanken Sør og SpareBank 1 Nord-Norge), mellomstore banker (øvrige banker med forvaltningskapital over 10 milliarder kroner) og mindre banker (banker med mindre enn 10 milliarder kroner i forvaltningskapital).

Rapporteringskravene er regulert i forordningen, CRR, og nærmere spesifisert i tekniske standarder utarbeidet av EBA. Hoveddelen av de nye rapporteringskravene er kvartalsvise rapporteringer. Institusjonene rapporterte kapital, store engasjementer, uvektet kjernekapitalandel, langsiktig finansiering (NSFR) og finansiell rapportering (FINREP) for første gang for 3. kvartal 2014. Rapportering av likviditetsreserven (LCR) startet opp allerede i juli 2014 for alle kredittinstitusjoner, med månedlig rapporteringsfrekvens. Minstekrav til LCR for norske kredittinstitusjoner ble fastsatt 25. november 2015 og trådte i kraft 31. desember 2015.

Sammendrag

Forholdene i de internasjonale penge- og kapitalmarkedene var preget av noe uro i 2015 og i begynnelsen av 2016. Risikopåslagene på både seniorobligasjoner og OMF økte. Norske banker hadde jevnt over god tilgang på finansiering, men også norske banker opplevde et strammere innlånsmarked med økte risikopåslag.

Likviditetsreserven (LCR) for bankene (bankkonsern) samlet sett var 132 prosent ved årsslutt 2015. LCR økte for alle bankgrupper både sammenlignet med utgangen av tredje kvartal 2015 og årsslutt 2014.

Samlet sett for bankene var NSFR 109 prosent ved utgangen av 2015, uendret fra utgangen av tredje kvartal 2015. For de store bankene falt indikatoren med 1 prosentpoeng fra 105 prosent til 104 prosent i perioden. I Baselkomitéens endelige forslag til NSFR anbefales det å innføre minstekrav til indikatoren på 100 prosent i 2018. Ved utgangen av 2015 var det i alt fire banker som hadde en NSFR under 100 prosent, én mindre enn ved utgangen av tredje kvartal.

Soliditeten i norske banker ble styrket i 2015. Bankenes samlede rene kjernekapitaldekning var 14,7 prosent ved utgangen av 2015. Dette var en økning fra 13,0 prosent ved utgangen av 2014. Samtlige av de norske bankene tilfredsstilte gjeldende minstekrav til ren kjernekapitaldekning (inkludert bufferkrav), kjernekapitaldekning og kapitaldekning.

Ren kjernekapital i forhold til forvaltningskapital var 7,5 prosent for bankene samlet ved utgangen av 2015. Sammenlignet med 2014 har denne andelen økt med 0,9 prosentpoeng. Andelen er på tilsvarende nivå som i 1995, som er året med den høyeste målte andelen i perioden 1992-2015.

Norske bankers uvektede kjernekapitalandel er jevnt over høyere enn andre europeiske lands banker. Ved utgangen av 2015 var det vektete gjennomsnittet av uvektet kjernekapital i norske banker 7,1 prosent.

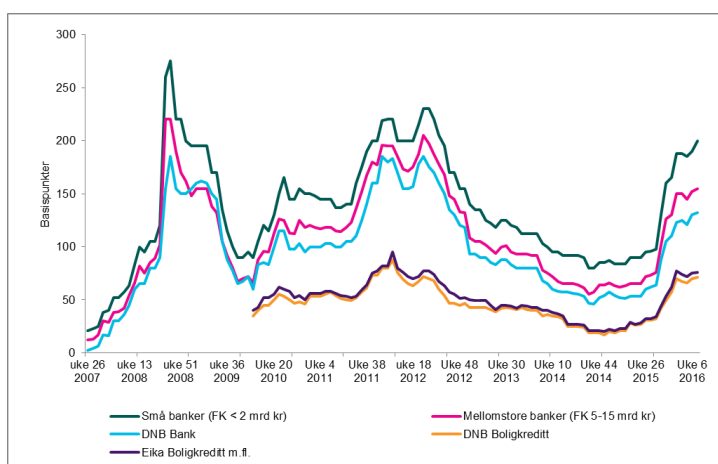
1 Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risikoen for at en bank ikke klarer å innfri sine forpliktelser ved forfall uten at det oppstår vesentlige ekstraomkostninger. Bankenes utlån har normalt en betydelig lengre løpetid enn finansieringen, og bankene må derfor foreta løpende refinansiering i penge- og kapitalmarkedene nasjonalt og internasjonalt. Disse markedene fungerer godt i normale perioder, men kan svikte eller falle helt bort i perioder der tilliten til finansinstitusjonenes inntjening og soliditet svekkes. I slike situasjoner er det vanskelig å dekke løpende finansierungsbehov gjennom markedsfinansiering selv til et rentenivå med en betydelig likviditets- og kredittrisikopremie. Høy andel likvide eiendeler og langsiktig finansiering gjør bankene mer robuste mot markedsuro.

1.1 Situasjonen i penge- og kapitalmarkedene

Forholdene i de internasjonale penge- og kapitalmarkedene var preget av noe uro i 2015. I begynnelsen av året var det den uavklarte situasjonen i Hellas som påvirket markedene, mot slutten av året var uroen blant annet knyttet til situasjonen i Kina. Risikopåslagene på både seniorobligasjoner og OMF økte gjennom 2015. Norske banker hadde jevnt over god tilgang på finansiering, men også norske banker opplevde et strammere innlånsmarked med økte risikopåslag i 2015. Ved utgangen av 2015 var påslaget på OMF med 5 års løpetid på i overkant av 70 basispunkter. Risikopåslaget på seniorobligasjoner med 5 års løpetid utstedt av DNB Bank var på 125 basispunkter, mens påslaget på seniorobligasjoner utstedt av mellomstore og små banker var på henholdsvis 150 og 188 basispunkter. I løpet av 2015 økte risikopåslagene på 5-årige OMF med om lag 50 basispunkter, mens risikopåslagene på seniorobligasjoner med 5 års løpetid økte med 71 basispunkter for DNB Bank og over 100 basispunkter for små banker. I begynnelsen av 2016 fortsatte risikopåslagene å øke. I begynnelsen av mars (uke 9) var påslaget på OMF med 5 års løpetid 74 basispunkter. Risikopåslaget på seniorobligasjoner utstedt av DNB Bank var på 132 basispunkter, mens påslaget på seniorobligasjoner utstedt av mellomstore og små banker var henholdsvis 155 og 200 basispunkter, se figur 1.1.

Figur 1.1: DNB Markets indikative påslag for seniorobligasjoner og OMF, 5 år mot 3m-NIBOR. T.o.m. uke 9 2016.

Kilde: DNB Markets

1.2 Likviditetsreserve

Finansdepartementet fastsatte 25. november 2015 regler som gjennomfører krav til likviditetsreserve (Liquidity Coverage Ratio, LCR) for norske banker, kredittforetak og holdingselskaper i finanskonsern som ikke er forsikringskonsern. Reglene trådte i kraft 31. desember 2015. LCR måler størrelsen på bankenes likvide eiendeler i forhold til netto likviditetsutgang 30 dager frem i tid gitt en stressituasjon.

Kravet gjelder på foretaksnivå, samt delkonsolidert nivå og konsolidert nivå. Minstekravet til likviditetsreserve fases inn fra minimum 70 prosent fra og med 31. desember 2015, minimum 80 prosent fra og med 31. desember 2016, til 100 prosent fra og med 31. desember 2017. For kredittforetak fases kravet inn fra minimum 70 prosent fra og med 30. juni 2016. Foretak som er ansett som systemviktige finansinstitusjoner etter forskrift om identifisering av systemviktige finansinstitusjoner, skal oppfylle likviditetsreservekravet med 100 prosent fra 31. desember 2015. For kredittforetak som er datterforetak av foretak som er ansett som systemviktig finansinstitusjon, skal likviditetskravet oppfylles med 100 prosent senest innen 30. juni 2016.

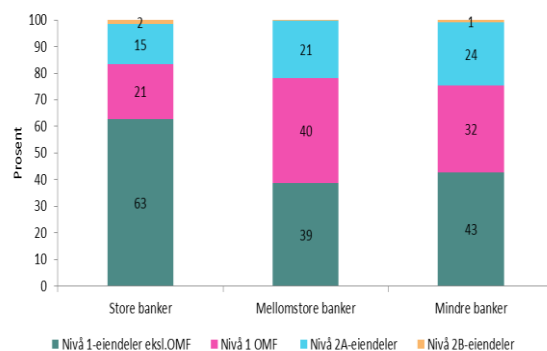
1.2.1 Total-LCR

Total-LCR (totale likvide eiendeler over totale nettoutbetalinger) for bankene (bankkonsern) samlet sett var 132 prosent ved årsslutt 2015, en økning fra 119 prosent ved utgangen av tredje kvartal 2015 og fra 115 prosent ved årsslutt 2014. Gruppen av de store bankene hadde en LCR på 133 prosent, mens de mellomstore og mindre bankene hadde en LCR på henholdsvis 119 og 129 prosent. Alle bankgruppene hadde en økning i LCR både sammenlignet med utgangen av tredje kvartal 2015 og årsslutt 2014, se figur 1.2. De store bankene reduserte sin tellende beholdning av likvide eiendeler både fra årsslutt 2014 og fra utgangen av tredje kvartal 2015, men nettoutbetalinger ble redusert mer. For de mellomstore bankene skyldtes økningen i LCR fra årsslutt 2014 og utgangen av tredje kvartal 2015 at beholdningen av tellende likvide eiendeler økte mer enn nettoutbetalinger. For de mindre bankene var det i hovedsak en reduksjon i nettoutbetalinger som var årsaken til økt LCR, men økning i beholdningen av tellende likvide eiendeler bidro også.

Figur 1.2: Total-LCR, vektet gj.snitt

Figur 1.3: Sammensetningen av likviditetsreserven per 31.12.15

Over 80 prosent av norske bankers likviditetsreserve består av de mest likvide eiendelene, såkalte nivå 1-eiendeler. Hoveddelen av dette er innskudd i sentralbanker og statspapirer, men OMF utgjør også en betydelig andel. Resten av norske bankers likviditetsreserve består av eiendeler med god likviditet og kredittkvalitet, såkalte nivå 2A- og 2B-eiendeler. I norske bankers nivå 2A-eiendeler inngår i hovedsak OMF, men også

Likviditet og soliditet

verdipapirer med risikovekt 20 prosent, som obligasjoner utstedt av norske kommuner. Norske banker har lite nivå 2B-eiendeler, som aksjer, RMBS og ABS, i sin likviditetsreserve.

De mellomstore og mindre bankene har en særlig stor andel OMF i sin likviditetsreserve, henholdsvis 61 og 56 prosent av deres likviditetsreserve består av nivå 1-OMF og nivå 2A-eiendeler (hovedsakelig OMF), mot 38 prosent av likviditetsreserven til de store bankene, se figur 1.3.

Hoveddelen av bankene hadde en LCR over 100 prosent ved utgangen av 2015. Av totalt 125 banker, hadde kun 22 banker en LCR under 100 prosent.

Kredittforetakene hadde samlet sett en LCR på 318 prosent ved årsslutt 2015, men det er stor variasjon mellom foretakene. Enkelte foretak har en svært høy LCR, mens hele 16 av de 34 kredittforetakene har en LCR på 0 prosent. Dette er i hovedsak heleide OMF-foretak. Minstekrav til LCR gjelder ikke for kredittforetak før 30. juni 2016.

1.2.2 LCR i norske kroner og andre signifikante valutaer

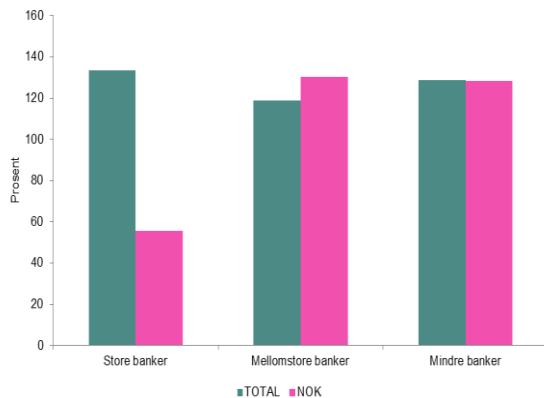
Minstekravet til LCR gjelder for alle valutaer sett under ett (på totalnivå), men i tillegg til total-LCR skal også LCR i norske kroner (likvide eiendeler i norske kroner over nettoutbetalinger i norske kroner i en stressituasjon), og i andre signifikante valutaer¹ rapporteres.

Blant annet på grunn av begrenset tilgang på likvide verdipapirer i norske kroner som kvalifiserer til LCR, kan et potensielt krav om LCR i norske kroner ha utilsiktede konsekvenser for markedet og for det enkelte foretak. Finansdepartementet har derfor ikke fastsatt noe LCR-krav i norske kroner. Det er heller ikke fastsatt krav i andre signifikante valutaer. Departementet har i brev til Finanstilsynet bedt tilsynet vurdere om det skal stilles et krav til LCR i signifikante valutaer, herunder norske kroner, innen utgangen av august 2016. Finanstilsynet vil også følge dette opp i pilar II, med mulighet til å fastsette krav på individuelt nivå eller felles for foretak med lik risikoprofil. Finanstilsynet forventer at bankene har en LCR i euro og dollar på minimum 70 prosent i inneværende år, minimum 80 prosent i 2017 og minimum 100 prosent i 2018. For foretak som er definert som systemviktige institusjoner forventes det at LCR i euro og dollar er på minimum 100 prosent fra 31.12.2015. Avvik må begrunnes overfor Finanstilsynet.

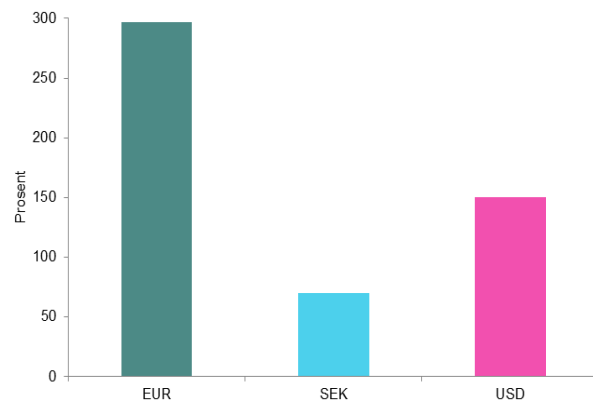
LCR i norske kroner var 66 prosent for bankene samlet sett ved årsslutt 2015, markant lavere enn total-LCR. Det er de store bankene som er hovedårsaken til dette. Disse bankene har store likviditetsreserver i andre signifikante valutaer enn norske kroner, dette trekker opp total-LCR. For de mellomstore bankene var LCR i norske kroner høyere enn total-LCR, som følge av at enkelte banker har mindre likviditetsreserver i andre signifikante valutaer enn likviditetsreserven i norske kroner. De mindre bankene har ikke likviditetsreserver i andre signifikante valutaer enn norske kroner, total-LCR og LCR i norske kroner er derfor tilnærmet lik, se figur 1.4.

¹ Gjeld i en annen valuta enn norske kroner utgjør over 5 prosent av institusjonens totale gjeld

Figur 1.4: Total-LCR og LCR i NOK, vektet gj.snitt. per 31.12.15

Figur 1.5: LCR i andre signifikante valutaer enn NOK per 31.12.15

LCR i euro var 297 prosent og LCR i dollar var 150 prosent for bankene samlet sett ved utgangen av 2015. LCR i svenske kroner var 70 prosent, se figur 1.5.

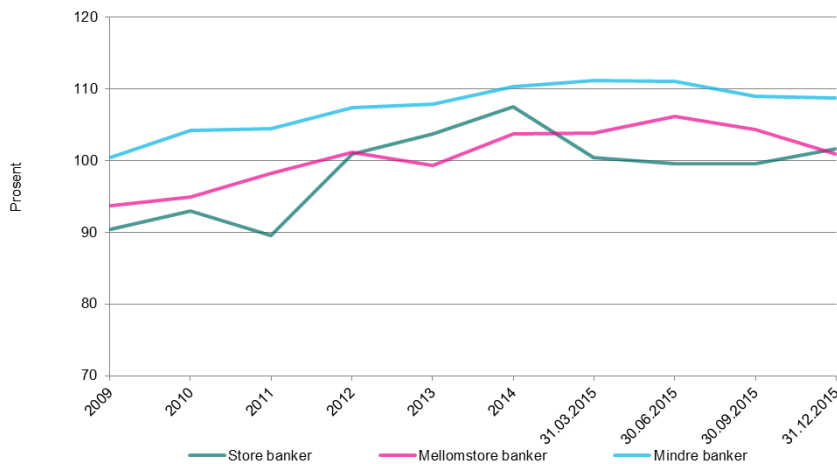
1.3 Stabil finansiering

Høy andel kort markedsfinansiering, kan svekke bankenes evne til å håndtere perioder med markedsuro og redusert tilgang på ny finansiering i penge- og kapitalmarkedene. Både likviditetsindikator 1, som Finanstilsynet har benyttet i likviditetsovervåkingen i lang tid, og Net Stable Funding Ratio (NSFR) i CRD IV er mål på i hvilken grad bankene finansierer mindre likvide og langsiktige eiendeler med lang og stabil finansiering.

1.3.1 Likviditetsindikator 1

Likviditetsindikator 1 benyttes i oppfølgingen av bankenes likviditetsrisiko og viser bankenes finansiering med løpetid over 1 år som andel av illikvide eiendeler. I finansieringen inngår kundeinnskudd, obligasjonslån, gjeld til kredittinstitusjoner, ansvarlig lånekapital og egenkapital. Illikvide eiendeler består i hovedsak av utlån til kunder og kredittinstitusjoner, og pantsatte papirer. Samlet sett for alle bankene var indikatoren 102 prosent ved utgangen av 2015. Også for de store bankene var andelen langsiktig finansiering 102 prosent ved utgangen av 2015, en økning på 2 prosentpoeng fra utgangen av tredje kvartal 2015, se figur 1.6. For de mellomstore og mindre bankene var andelen henholdsvis 101 og 109 prosent. Det innebærer en reduksjon på 3 prosentpoeng for de mellomstore bankene og uendret andel for de mindre bankene sammenlignet med utgangen av tredje kvartal 2015. Selv om indikatoren falt noe fra 2014 til 2015 har andelen langsiktig finansiering økt for alle gruppene siden 2009.

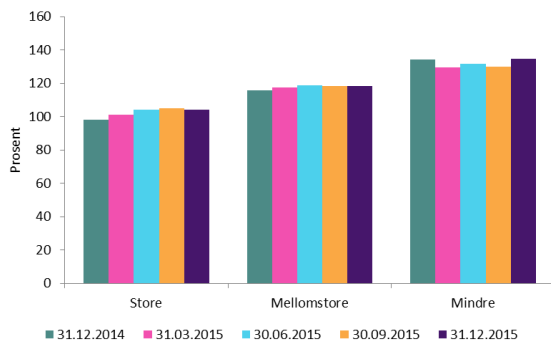
Figur 1.6: Likviditetsindikator 1, norske banker

1.3.2 Net Stable Funding Ratio (NSFR)

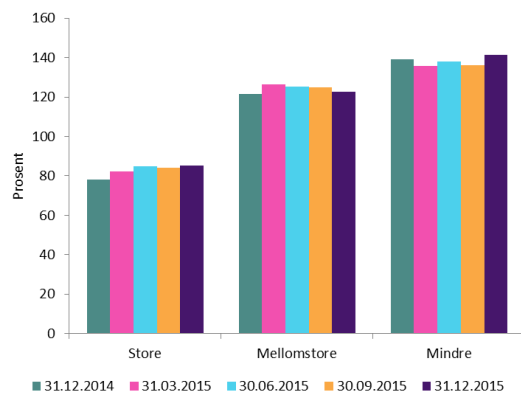
Net Stable Funding Ratio (NSFR) inngår som rapporteringskrav i CRD IV/CRR og måler bankenes tilgjengelige stabile finansiering som andel av nødvendig stabil finansiering. NSFR er ennå ikke ferdig utformet, men det er ventet at EU-kommisjonen vil komme med nærmere definisjon av NSFR innen utgangen av 2016. Inntil en nærmere definisjon av NSFR foreligger i EU, beregnes indikatoren på bakgrunn av Baselkomitéens endelige anbefalinger fra oktober 2014.

Figur 1.7: Total NSFR, vektet gjennomsnitt

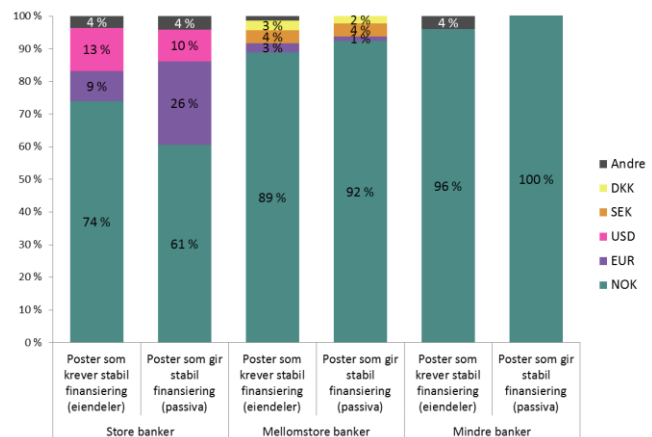

Samlet sett for bankene var NSFR 109 prosent ved utgangen av 2015, uendret fra utgangen av tredje kvartal 2015. For de store bankene falt indikatoren med 1 prosentpoeng fra 105 prosent til 104 prosent i perioden, se figur 1.7. Nedgangen skyldtes en økning i eiendeler som krever stabil finansiering samtidig som tilgjengelig stabil finansiering ble noe redusert. For de mellomstore bankene var indikatoren uendret på 118 prosent i perioden og for de mindre bankene økte indikatoren fra 130 prosent til 135 prosent. De store bankene har gjennomgående en lavere NSFR enn de mellomstore og mindre bankene. Dette skyldes til dels at de største bankene har en større andel markedsfinansiering enn de mellomstore og mindre bankene, og dels at en betydelig del av dette er kort markedsfinansiering.

Figur 1.8: NOK NSFR, vektet gjennomsnitt

Figur 1.9: Valutasammensetning av vektet NSFR-balanse. 31.12.15

Ved utgangen av 2015 var NSFR i norske kroner 85 prosent for de store bankene, 123 prosent for de mellomstore bankene og 141 for de mindre bankene, se figur 18. De store bankene er, i større grad enn de øvrige bankene, avhengige av finansiering i utenlandsk valuta. Dermed vil NSFR for norske kroner isolert sett være noe lavere for de store bankene sammenlignet med de øvrige, da de store bankenes eiendeler i norske kroner i mindre grad finansieres med innlån i norske kroner se figur 1.9. Foruten norske kroner er euro den viktigste kilden til finansiering for de store bankene. Sammenlignet med eiendeler som krever stabil finansiering i euro, utgjør tilgjengelig stabil finansiering i euro noe under 300 prosent. I dollar utgjør tilgjengelig stabil finansiering omlag 80 prosent av eiendeler som krever stabil finansiering. Når bankene finansierer kroneeiendeler med utenlandsk valuta utsettes de for valutarisiko. For å redusere denne risikoen benytter bankene seg av ulike former for valutabytteavtaler.

Tabell 1.1: Antall banker med NSFR < 100 prosent, totalt og i norske kroner

	Antall NSFR Total <100		Antall NSFR NOK <100	
	31.12.2015	30.09.2015	31.12.2015	30.09.2015
Store	1	1	3	3
Mellomstore	1	1	1	1
Mindre	1	2	2	2
Alle banker	3	4	6	6

Ved utgangen av 2015 var det i alt tre banker som hadde en NSFR totalt for alle valutaer under 100 prosent, én mindre enn ved utgangen av foregående periode. For NSFR i norske kroner var det seks banker som hadde en indikator under 100 prosent, se tabell 1.2.

2 Soliditet

Soliditeten i bankene er vesentlig for stabiliteten i det finansielle systemet. God soliditet gjør at bankene er i stand til å dekke fremtidige uventede tap og samtidig vil være i stand til å gi finansiering til kredittverdige kunder i dårligere tider.

Bankenes ansvarlige kapital grupperes i ren kjernekapital, kjernekapital og tilleggskapital. Ren kjernekapital består av innskutt og opptjent egenkapital. Kjernekapital består av ren kjernekapital og fondsobligasjonskapital. Både fondsobligasjonskapital og tilleggskapital har visse begrensninger for å dekke tap som gjør at de er av lavere kvalitet enn ren kjernekapital.

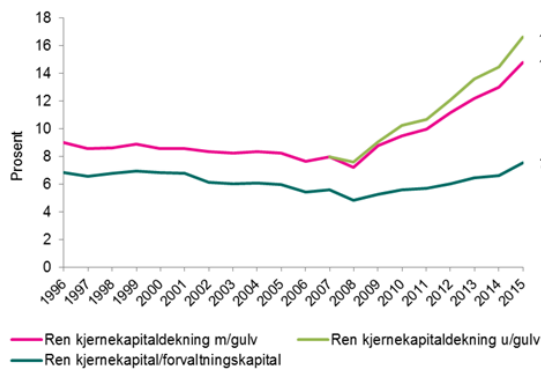
Ren kjernekapitaldekning er den sentrale risikovektede soliditetsindikatoren. Uvektet kjernekapitalandel (Leverage ratio) er en ny tilleggsindikator introdusert gjennom CRR/CRD IV, for vurdering av soliditeten i bankene.

2.1 Kapitaldekning

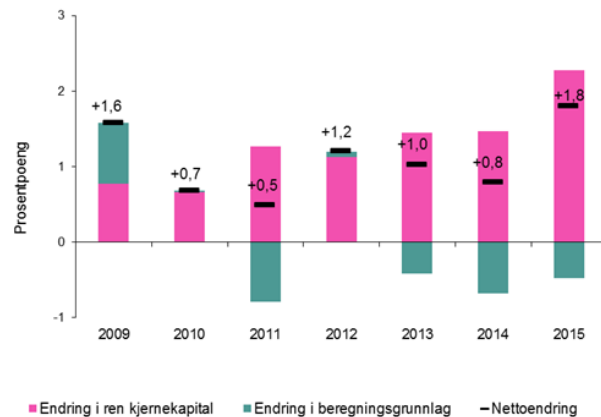
Bankene har styrket soliditeten gjennom 2015. Gode resultater og moderate utbyttebetalinger bidro til at bankene økte ren kjernekapital gjennom tilbakeholdt overskudd. Samlet økte bankene ren kjernekapital med 51 milliarder kroner (16,5 prosent) i 2015. De syv store bankene stod for den største andelen, med 39 milliarder kroner, hvorav om lag 7 milliarder kroner bestod av egenkapitalemisjoner. Bankenes risikovektede beregningsgrunnlag økte med 3,5 prosent i fjor. Samlet for bankene økte vektet gjennomsnittlig ren kjernekapitaldekning fra 13,0 prosent til 14,7 prosent i 2015, se figur 2.1.

Bankene har gjennomgående økt ren kjernekapitaldekning hvert år siden 2009, i hovedsak gjennom tilbakeholdt overskudd. Det risikovektede beregningsgrunnlaget har derimot svingt noe i samme periode. Til tross for at utlånene og forvaltningskapitalen har økt gjennomgående i perioden, har bankenes risikovektede beregningsgrunnlag sunket enkelte år, se figur 2.2. Lavere gjennomsnittlige risikovekter og/eller endring i balansesammensetningen forklarer nedgangen i beregningsgrunnlaget når forvaltningskapitalen øker. De siste tre årene har vekstforholdet mellom risikovektet beregningsgrunnlag og forvaltningskapital vært mer samstemt, se figur 2.5.

Figur 2.1 Ren kjernekapitaldekning og uvektet kapitalandel i norske banker/bankkonsern

Figur 2.2 Endringer i ren kjernekapitaldekning i samtlige banker/bankkonsern (dekomponert)

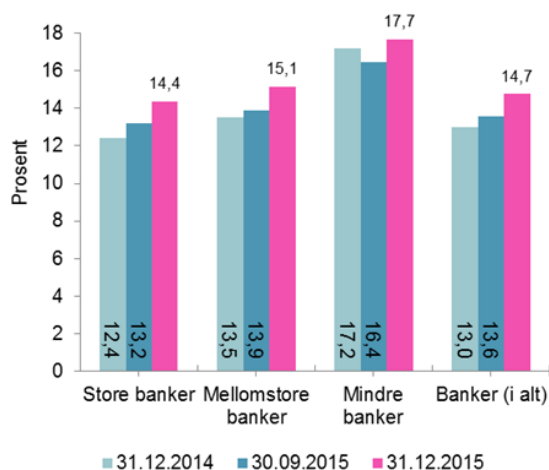

Pilar 1-kravet til ren kjernekapitaldekning for norske finansinstitusjoner, inkludert buffere, er 11 prosent av risikovektet beregningsgrunnlag. Minstekravet og bufferkravet i pilar 1 består av ren kjernekapital (4,5 prosent), bevaringsbuffer (2,5 prosent), systemrisikobuffer (3 prosent) og motsyklisk buffer (1 prosent). DNB ASA, Nordea Bank Norge ASA og Kommunalbanken AS er i tillegg pålagt bufferkrav for systemviktige institusjoner (1 prosent), som gir et totalt minstekrav på 12 prosent for disse institusjonene.

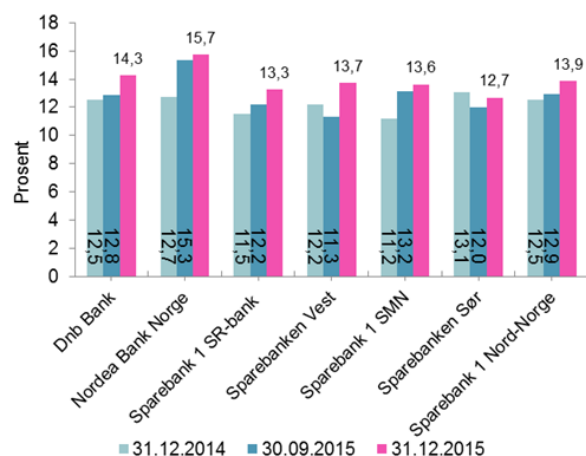
Motsyklisk buffer øker til 1,5 prosent fra og med 30. juni 2016 og bufferkrav for systemviktige institusjoner øker til 2 prosent fra og med 1. juli 2016. Minstekravet til ren kjernekapitaldekning blir dermed 13,5 prosent for systemviktige institusjoner og 11,5 prosent for øvrige institusjoner, forutsatt at motsyklisk buffer forblir uendret i perioden. Minstekravene for kjernekapitaldekning og kapitaldekning ligger henholdsvis 1,5 og 3,5 prosentpoeng over kravet til ren kjernekapitaldekning. Pilar 2-krav kommer i tillegg.

Samtlige banker tilfredsstilte gjeldende minstekrav til ren kjernekapitaldekning, inkludert bufferkrav. Ren kjernekapitaldekning, vektet gjennomsnitt, for de store bankene, var 14,4 prosent ved utgangen av 2015, mens for de mellomstore og mindre bankene var den henholdsvis 15,1 og 17,7 prosent, se figur 2.3 og 2.4.

Figur 2.3 Ren kjernekapitaldekning i norske banker/bankkonsern

Figur 2.4 Ren kjernekapitaldekning i de syv største bankene

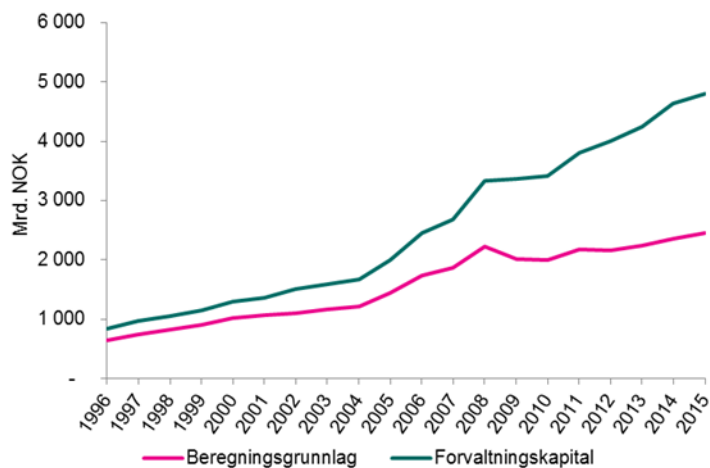

Ren kjernekapital i forhold til forvaltningskapital var 7,5 prosent for bankene samlet ved utgangen av 2015, en økning med 0,9 prosentpoeng siste år. Andelen var på nivå med 1995, som er året med den høyeste målte andelen i perioden 1992-2015.

Innføringen av interne modeller og lavere risikovekter for standardmetoden gjennom Basel II i 2008 forklarer det økende gapet mellom beregningsgrunnlaget og forvaltningskapitalen, se figur 2.5. Frem til 2014 har gapet økt hvert år siden 2008. Ved utgangen av 2015 utgjorde beregningsgrunnlaget (hensyntatt Basel-gulvet) 51 prosent av forvaltningskapitalen, og var uendret gjennom året. Finanstilsynet strammet inn kravene til IRB-modellene for boliglån ved inngangen av 2015, noe som isolert sett har bidratt til økt beregningsgrunnlag.

Gulvkrav ble innført i Norge og andre europeiske land i overgangen til Basel II for å motvirke uforsvarlig reduksjon i beregningsgrunnlaget. Gulvkravet innebærer i Norge at beregningsgrunnlaget etter Basel II-reglene ikke kan være lavere enn 80 prosent av beregningsgrunnlaget etter Basel I. I det nye kapitaldekningsregelverket CRD IV er gulvkravet videreført. Ved utgangen av 2015 hadde åtte av elleve IRB-banker et beregningsgrunnlag lavere enn 80 prosent av beregningsgrunnlaget etter Basel I og var dermed bundet av gulvkravet. Til sammenligning var tre banker bundet av gulvkravet i 2014. Økningen kan forklares av at flere banker fikk avansert-IRB tillatelse i fjor. Av totalt kapitalkrav utgjorde gulvkravet i samtlige IRB-banker 14,1 prosent, mot 13,4 prosent året før.

Figur 2.5 Beregningsgrunnlag og forvaltningskapital i norske banker/bankkonsern

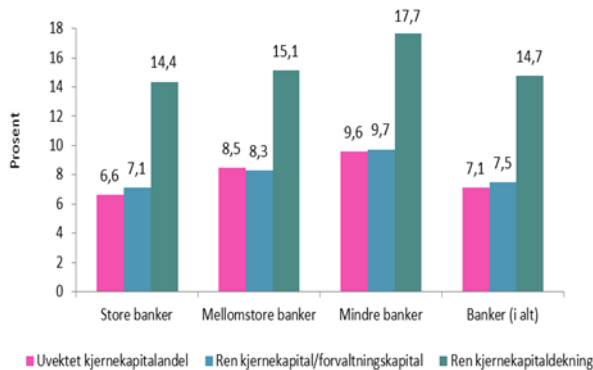
2.2 Uvektet kjernekapitaldekning

Uvektet kjernekapitaldekning

Uvektet kjernekapitalandel er definert som forholdet mellom kjernekapital og et eksponeringsmål. Eksponeringsmålet Finanstilsynet benytter er basert på definisjonen i CRR. Dette målet inkluderer forvaltningskapital samt poster utenom balansen der konverteringsfaktorer anvendes. EU-kommisjonen har satt seg som mål å innføre et minstekrav til uvektet kjernekapitaldekning innen 2018. Flere land, blant andre USA, Sveits og Storbritannia, har valgt å innføre krav tidligere enn det Baselkomitéen anbefaler og EU-kommisjonen legger opp til. De nevnte landene har innført differensierte krav, slik at de største bankene møter strengere krav. I desember 2015 ba Finansdepartementet Finanstilsynet om å utarbeide et høringsnotat om uvektet kjernekapitalandel og hvordan et krav eventuelt bør innføres i Norge. Oppdraget skal besvares innen utgangen av mars 2016.

Norske bankers uvektede kjernekapitalandel er jevnt over høyere enn andre europeiske lands banker. Ved utgangen av 2015 var det vektete gjennomsnittet av uvektet kjernekapital i norske banker 7,1 prosent, en økning på i overkant av 0,5 prosentpoeng fra utgangen av tredje kvartal 2015. Denne økningen skyldes at bankene har bygget kapital gjennom tilbakeholdte overskudd samtidig som den samlede forvaltningskapitalen (og da eksponeringsmålet) i bankene har vært relativt stabil. Økningen i uvektet kjernekapitalandel har funnet sted i alle segmenter: De mellomstore bankene har økt med 0,2 prosentpoeng, mens de store og de mindre bankene har økt med henholdsvis 0,6 og 0,7 prosentpoeng. Som det fremgår av figur 2.6, har de store bankene den laveste uvektede kjernekapitalandelen. For kredittforetakene samlet er uvektet kjernekapitaldekning 5,1 prosent, en økning på 0,2 prosentpoeng fra utgangen av tredje kvartal 2015.

Figur 2.6: Kapitaldekning i norske banker

Figur 2.7: Uvektet kjernekapitalandel i norske banker

